

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de besturen van scholen in het voortgezet onderwijs

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Onze referentie
DE/121127

Datum 27 april 2009
Betreft Handreiking homodiscriminatie

Geacht schoolbestuur,

Het kabinet heeft in het Coalitieakkoord 'Samen werken, samen leven' nadrukkelijk aandacht gevraagd voor discriminatie van homo's in het onderwijs en op andere terreinen¹.

In de nota 'Gewoon homo zijn' heb ik aangegeven scholen een handreiking te zullen sturen over het tegengaan van homodiscriminatie en het bespreekbaar maken van homoseksualiteit². Bij deze ontvangt u deze handreiking. Ik stuur u deze mede naar aanleiding van het door Inspectie van het Onderwijs uitgevoerde onderzoek naar seksuele diversiteit en weerbaarheid in het onderwijs.

U ontvangt deze handreiking in de week voor 17 mei, de internationale dag tegen de homofobie.

Op deze dag is er over de hele wereld aandacht voor discriminatie en geweld tegen homoseksuelen. In Nederland is de acceptatie van homoseksuelen beter dan in veel andere landen, maar ook hier voelen homoseksuelen zich op het werk, in de zorg, in de sport en op school niet altijd veilig. Daarom is ook in Nederland blijvend aandacht nodig voor acceptatie van homoseksuelen en 'respect voor verschil', ook in het onderwijs.

Uit het onderzoeksrapport 'Weerbaar en divers' van de Inspectie van het Onderwijs³ blijkt dat homoseksuele leraren en leerlingen een grotere kans lopen om gepest te worden en dat scholen weinig zicht hebben op incidenten met betrekking tot seksuele diversiteit. Meer dan de helft van de leerlingen voelt zich niet veilig genoeg om 'uit de kast te komen' en ook leraren durven niet altijd open te zijn over hun

¹ 'Samen werken, samen leven', Coalitieakkoord van CDA, ChristenUnie en PvdA, 7 februari 2007, hoofdstuk Sociale samenhang, blz. 30.

² 'Gewoon homo zijn', Lesbisch- en homo-emancipatiebeleid 2008-2011, kamerstuk 27017, nr.36, 7 november 2007; hoofdstuk 3 Sociale acceptatie van homo's; paragraaf: Bespreekbaar maken van homoseksualiteit.

³ April 2009, zie www.inspectievanhetonderwijs.nl

homoseksualiteit. Dat geeft aanleiding tot zorg en vraagt om een actievere rol van scholen en leraren op het thema van seksuele diversiteit.

Datum

Jongeren zelf verwachten ook een actievere opstelling van hun school en vinden dat homoseksualiteit op school bespreekbaar moet zijn. Dat blijkt uit de brochure 'Anders zijn is van iedereen' van de Inspectie voor het Onderwijs. Jongeren geven aan dat 'anders zijn' een vast onderdeel zou moeten zijn van de dagelijkse schoolpraktijk. Zij zien graag dat homoseksualiteit aandacht krijgt binnen het algemene kader van 'respect voor verschil'.

Onze referentie
DE/

Uit het onderzoek 'Weerbaar en divers' blijkt dat de meeste scholen weinig of geen aandacht besteden aan seksuele diversiteit. Gerichte aandacht voor homoseksualiteit ontbreekt in het veiligheidsbeleid en in het lesprogramma. Dat het niet altijd eenvoudig is om seksuele diversiteit bespreekbaar te maken, bijvoorbeeld als collega's, ouders of leerlingen daar negatief tegenover staan, mag geen reden zijn het onderwerp te ontwijken. Homoseksuele leerlingen, leraren (en andere personeelsleden) en ouders moeten zich veilig en geaccepteerd kunnen voelen op iedere school in Nederland.

Het bespreekbaar maken van homoseksualiteit moet daarom een vanzelfsprekend onderdeel zijn van het streven naar een veilige en discriminatievrije school. Een goede school heeft een zodanig schoolklimaat, dat er ruimte is om jezelf te zijn.

Hoe scholen het bespreekbaar maken van homoseksualiteit in de klas behandelen is aan de scholen zelf. Iedere school moet dit kunnen doen vanuit haar eigen visie en identiteit. Om scholen te ondersteunen bij het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit, heb ik het Centrum voor School en Veiligheid gevraagd het bestaande onderwijsmateriaal met betrekking tot seksuele diversiteit te bundelen in een brochure voor scholen. Deze brochure kan behulpzaam zijn bij het bespreekbaar maken van homoseksualiteit en tegengaan van homodiscriminatie (zie www.schoolenveiligheid.nl).

De brochure van de Onderwijsinspectie 'Anders zijn is van iedereen' kan ook behulpzaam zijn bij de discussie met jongeren, omdat hierin opvattingen en aanbevelingen van scholieren zelf staan over homoseksualiteit, anderszijn en respect (zie www.inspectievanhetonderwijs.nl)

Onlosmakelijk verbonden met het streven naar een veilige en discriminatievrije school is de toelating van homoseksuele leerlingen, leerkrachten en andere personeelsleden op school. Homoseksuele leraren, leerlingen en andere personeelsleden moeten op alle scholen welkom zijn.

Gedragsregels op school mogen uiteraard geen onderscheid maken tussen homoseksuele en heteroseksuele leerlingen, leerkrachten of overige personeelsleden.

Er mag geen misverstand over bestaan dat noch openbare noch bijzondere scholen leraren of andere personeelsleden mogen weigeren vanwege hun seksuele gerichtheid of het hebben van een homoseksuele relatie.

Scholen voor bijzonder onderwijs kunnen wel van (aspirant)medewerkers vragen dat zij, door middel van het ondertekenen van een verklaring, de grondslag van de onderwijsinstelling onderschrijven. Voor de uitwerking van de grondslag kan in de

verklaring worden verwezen naar de statuten of andere documenten van de onderwijsinstelling. Wanneer in de uitwerking echter is opgenomen dat de grondslag onder meer inhoudt dat ongehuwd samenwonen of het hebben van een homoseksuele relatie niet past binnen deze opvattingen, dan maakt de onderwijsinstelling onderscheid op grond van burgerlijke staat en homoseksuele gerichtheid. Dit onderscheid kan niet met een beroep op de uitzondering van artikel 5 , tweede lid, onderdeel c, Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB) worden gerechtvaardigd. Deze eis leidt immers tot onderscheid op grond van het enkele feit van burgerlijke staat en homoseksuele gerichtheid.

Datum

Onze referentie
DE/

Ik hoop dat ik u de komende jaren aan mijn zijde vind bij het verder vergroten van de sociale acceptatie van homoseksuele leraren, leerlingen en overig onderwijspersoneel.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Ronald. H.A. Plasterk